

Ese de trei ori in septembra: Mercuri-a,
Vineri-a si Dominec'a, cand o cota intréga,
cand numai diumatate, adeca dupa momentul
impregurilor.

Prețul de prenumeratii:

pentru Austria:	pe an intreg	7 fl. a. v.
" diumatate de an	4 " "	
" patru "	2 " "	
pentru Romania si Strainetate:		
pe an intreg	15 fl. v. a.	
" diumatate de an	8 " "	
" patru "	4 " "	

ALBINA.

Viena 16/28 august.

Diariul oficiale de astazi publica o lege noua finantiala, ce porta datul 25 august a. c. Pentru lungimea ei n'o potem reproduce de asta data, ci ne marginim la splicatiunea si estrasul ce nildà numitul organ, dicend intre altele: „Legea finantiala publicata astazi are scop duplu. Se castiga prin acésta miliocile pentru acoperirea lipselor strordinarie provocate de resbel si urmarile lui, stabilind totodata norma pentru detorile statului. In respectul prim legea noua nu e de cat efeptuirea legii de la 8 iuliu prin care ministrului de finantie i se deschise credit de 200 milioane flor. din cari ca antecipare a luat de la banc'a nationala 60 milioane flor., cu oblegamentul de a-i returna in restimp de un an de la incheiarea pacii. Deci acu e vorba de folosirea restului de 140 milioane flor. D'in acésta suma se vor crea 50 milioane flor. prin cesiunea de chartii de stat cu 5%, era cele latte 90 mil. flor. prin emitera de note de stat.“ —

In cestiunea de reorganisatiune a monarhiei se facura pasi mari in dilele trecute. In ce constau acestia inca nu scim. Daca e se credem multelor faime, alintre mare parte consunatoré, diet'a Ungariei se va deschide la 6 octobre, in presinta ministerului unguresc, ocupandu-se mai inprima de pertratarea proiectului de lege in privint'a afacerilor comune. Se afirma era, ca br. Sennyei are sê compuna acest ministeriu unguresc, in contielegere cu elemintele liberali. Cancelariul Mailatu ar primi conducerea ministerului de justitia.

Aceste faime insufla nu putina intrigire diaristicei nemtiesci, ea se intreba de ce procede Austria astfelui pre cand totale statele moderne in giurul ei tientesc la unitate, voind a intemeia prin acésta poterea si libertatea. Intre altele „Presse“ obsérva: „Noi admiram inteleptiunea celuia, care mai antau impreuna vergelele frangibile intr'o legatura, pentru a areta poterea trunchinului; inse l'am crede de nebun mare pre acela care ar impartiti trunchiul in bastone, pentru a forma apoi d'in ele era trunchiu.“

In diariile prusesci se incinsese desbateri viue a supra cestiunei daca e de interes pentru Prusia a continuá alianta cu Italia. Conservativii erau contra, pentru cuventul ca rescolele d'in Italia desi adusera unitatea nationala, nu ddera inse statului nou si moralitate, mai adangand ca si organismul intern al Italieei e departe de perfectiune.

Diaristic'a de care despune Bismark e pentru continuarea aliantei, intonand siervitiele acesteia in resboiul trecut, si forca cari Prusia nu si-ar fi eluptat rezultate atat de mari. Mai areta si consanguinitatea principielor ce propaga aceste două state, si anume d'in Piemonte su unitatea italiana, era acum'a d'in Prusia purcede cea nemtiesca.

Altintre totale trei poterile, de una di beligerante, astazi si-fac nisce complimente atat de mari in cat nu se recere a

fi optimist esageratoriu pentru a creedea de suveranitate si autonomia numai pre lesne ca vor se nasca tot atate a-umbra i va remané. Motivele pentru cari liantie. Asie d. e. diariile inspirate italia-Prusia nu incepe anessarea de loc, nu ne, chiar si cel oficiale, trimite sciri insunt cunoscute, se pare inse ca despusestiéra despre intentiunile pacice si bine-tiunile ce le va face vor ave potere in voitórie ale diplomatiei imperatesci. Eratoem'a ca anessiunea. In asta privintia organul lui Bismark „Nordd. Allg. Z.“ primește „Nat. Z.“ urmatoreea corespunde d'in parte-si despre incheiarea pacei-dintia de'n Dresda cu datul 22 I. c.

„Se speram cumca contielegerea intr', De ora-ce Prusia si acum'a casu in amendoue poterile mari, ce se stabili 1815 si-a perdu arondarea in Sossonia, prin actul acest'a, va fi sincera si dura-guvernul prusesc grigesce ca la pertrabila, si cumca la Viena tot mai mult va tarile de pace de acum'a se si ascurse o prinde radecine acea convingere ca e pusetiune buna de aperare in contra Vienai bine a ave in Germania, in locul nei, si acésta ar fi intariturele de la aliatilor caror'a se nu se poate increde, Dresda cu Pirna si Königstein. Lips'a un amic carele i e vecin cu mult mai a-acestei pusetiuni de aperare s'a sentit cu prope de cat se nu cerce bunastarea sa dorere in 1850. Cu atat'a mai vertos a-cum'a guvernul prusesc are de cuget a delaturá acest reu odata pentru totdeun'a. Intr'adever se dice ca Dresda se va da de garnisóna trupelor sassone, dar acestea nu vor fi menite de cat a formá gard'a curtei. Intariturele de'n sus si de'n jos de Dresda precum si tot regatul se va supune comandei supreme prusesci. Ce se atinge de representarea diplomatica a Sossoniei in strainetate, acésta inca va incetá, remanend ca suveranii straini de'n respete personali, de vor voi, se mai tieni representanti la curtea sassona.“

Carolin'a imperates'a de Messic n'a potut midiloci de la imper. Napoleone conditiunile ce imper. Massimilian le crede ne cesarie pentru sustarea noului imperiu. Imperatés'a a trecut pre la Torino catra Roma, se afirma ca nu va mai returna la Messic, ci in cetatea eterna va astepta sosirea barbatului seu, prin ce form'a statului messican va primi straformari noue.

Germania.

In resbelul trecut Anstria, noua inunitate ce avuse in Germania precum si cea d'in Italia. Cest'a de'n urma, dupa cele petrecute in anii trecuti, nu-i va fi causat dorere mare, caci s'a mantuit de o provincia ce era sarcina forte grea pentru bugetul imperiului, era de alta parte nu potea promite Austriei vr'o estindere a influintei ei in Italia, ce neci ar fi fost intru interesul poporilor ei.

Totale acestea nu se pot dice si despre influint'a perduta in Germania. Desi Austria nu primia de la confederatiune neci un cruceri, ci ea trebuia se de si bani, si militia de garnisóna, totusi avea purure innaintea ochilor acest teren, ce diplomaft'a imperatésca credea ca esploatandu-l va da eleminte noue pentru inaltiarea autoritatii austriace in Europa, mai adaugend si respetele nationali nemtiesci. Perdere de aci parea prea grea de suportat pentru austriaci cu

consciintia de nationalitate nemtiesca, si find ca omeni de acestia direc in pre-cumpenire destinele imperiului, era pre natural se se nasca intrebarea: nu cumva Austria in venitoriu va cugctá a recastigá ceea ce a perdu in Germania?

De respuns la acésta intrebare potem considera nu intr'atata anessiunile cari vor estinde teritoriul prusesc, i vor da potere mai mare de opusetiune, ci mai vertos sorcea ce se pregatesce regatului Sossoniei. Scim d'in istoria bataliilor intre Austria si Prussia ca fie care parte tientia mai inprima drept la locurile strategice ale acestei tieri. D'acì se splica intrigirea ce domnesce in Viena in privint'a sorciei fitore a Sossoniei.

Nu potem sci inca cu positivitate cum va fi acésta sorcie? — Scim ca regele Sossoniei si-va reocupá tronul, acest regat deci nu se va anessa de ocamdata,

Prenumeratii se fac la toti dd. corespondinti a-i nostri, si d'adreptul la Redactia Stadt, Wallischgasse Nr. 8, Mezzanin, unde sunt a se adresă si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea seu speditur'a; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunturi si alte comunicatii de interes privat — se respunde cate 7 cr. de linii, repetirile se fac cu pretiu scadinti. Pretiu timbrului este 30 cr. pentru una data, se antecipa. Speditur'a: Mariashilf, Windmühl-gasse Nr. 29, unde se primesc insertiuni.

poporal „Dómne tiene.“ Dara nu facura numai acésta, ci, dupa cum se aude, acusara pre zelesul nostru invetitoriu, ca ar fi facut vame Maj. Sale pentru ca scolarii au cantat si „Destepa-te romane.“ In cat s'ar adeveri scirea acesta, apoi avem se ne plangem contr'a simtiemintelor fratilor magiari, caci prin acésta ar areta numai ura ordinaria a supra invetitorului nostru si a supra romanilor. —

Timpul e ploios pre la noi, si omenii nu pot calcă, secerisul a fost de midiloc, cucerindul pote se va restaura prin ploie neintrerupte ce le avem. Zefir.

Oradea-Mare, 26 august 1866.

Intr'o corespondintia d'in Oradea-Mare subserisa de Agricola, ce se publica in nr. 52 al „Albini“ vedem pre dl corespondinte Agricola sprimandu-si neplacerea pentru ca a dat in Oradea-M. de mai multi dni, cari, nefind membri, totusi critica portarea asociatiunei rom. nat. d'in Arad. Mai incolo dice dl cor. ca atari dni, pre langa tota ca starea lor materiala e cu mult mai buna, de cat se nu poate fi membri ai numitei asociatiuni, nu voiesc a fi membri acelei, pentru ca numita asociatiune face impartire nepotrivita cu banii destinati pentru ajutorarea studentilor lipsiti, impariand ajutorie celor ce le folosesc pentru lucru etc. De ora-ce pana acum'a nu se dede ocazie a vedea in public si alte neindestuliri fatia cu impartirea stipendiilor d'in partea stimatei asociatiuni nationale d'in Arad, me ved indemnata a face pucina observatiune numai cu privire la Oradea-M. si fatia cu stipendistii ce se afla aici ai Ilustrei familie de Mocioni. Pentru ca corespondenta publica, nu numai facia cu stipendistii mocioniani, ci si cu stimata asociatiune Aradana. Decei spun adeverul, ca in cat ni sunt cunoscute giurstarile tinerimii studiouse in Oradea-Mare, stimata directiune a asociat d'in Arad n'a potut face mai nemerita impartire d'in ofertele incuse, de cum a facut fatia cu tinerii d'in Oradea-M. Daca inse printre stipendistii asociatiunei nat. d'in Arad se afla si unii de ai Ilustrei familie mocioniane, cari sunt forte lipsiti, — intre acesti figuraza numaidoi Oradiani — apoi acestia nu cerura ajutoriu de la numita asociatiune pentru lucru, ci numai intinti de mari lipse si neajungeri; pentru ca multi dintre stipendistii mocioniani se mai ajutora si de catre parinti, cari au ceva cat de putien, era cari nu au, de la parinti nemici, se ved siliti a se indrept'a intr'acolo, deunde pot fi ajutorati. Dara daca ven. asociatiune ni a impartit ajutorie apoi te asecur dle Agricola ca nu ve potadeveri: cumea noi ajutorul acesta lam folosit pentru lucru.

Un stipendist Mocionian.

BUcovina.

De langa valca Colbului in diu'a S. Foca 1866. Fiii bisericei dreptoredincoasa discuta cu mult interes intrebarea, de ce compete lumenilor dreptul de a luá parte la traptarea afacerilor bisericescii in adunari sinodale.

Asta intrebare ne occupa pre noi Bucovinenii cu atat'a mai mult, de ora ce Eselintia sa episcopul Eugen Haem, de si avea se asulta intru intielesul ordinatiunii maiestaticice dto 27 Septembrie 1860 si al emisului ministerial dto 30 Septembrie a. a. si poporul diocesan in cau'a despre pusetiunea ierarchica a diecesei bucovinene si referint'a ei catra cele latte diecse ortodoxe de'n Austria, totusi nu asta cu cale a consultat macar cati-va barbati de intelectiunia si patroni bisericescii, ci de'n contra, cand cerura diecesanii in petitiunea de'n 6 Octombrie 1864 se li se deo ocazie, ca se-si descoptera parerile si dorintele lor intru intielesul concessiunii maiestaticie: atunci Pre Sant'a Sa asta cu cale a csii la lumina cu enciclic'a sades-tul de mirata de'n 18/30 August 1865, in care se respinge pretensiunea aceea pre drépta a die-

cesanilor, ca o cerere, ce ar mîroși mult a protestanism, calvinism și Dumnedieu mai scie ce. De o cam data n'avem scopul a face recenzie detaiată la enciclică atinsă, ci numai a însemnă urmatorile:

1) Ea prejudecă sinodului general al bisericiei dreptcredințiose de'n staturile Austriei, în cat se atinge de drepturile lumenilor în biserică; ceci pe cand Pră Santi'a Sa în serioză sa de'n 27 August / 8 Septem. 1864 Nr. 312 asternută sinodului carlovitian face propunerea, ca să se decida, de au lumenii drept a luă parte la desbateri despre dogme, ritualul besesc și moralul creștin, cari sunt obiectul essential al sinodelor strins canonice, ci numai la acele, ce desbat cause fundaționale, scolare patronale, cari cauze se pot consulta în o adunare diocesana sub presedintia episcopului. Pe cand asiadara lumenii lasă dogmă ritualul moralul și canonul în scirea și portarea grige a clerului și ceră avé cuvenit în cele ce se pretind de la densii: pe atunci referintele epistoliei epp. se urează pe muntele unui sinod economic să ccl putin general și cautând dacă în gios la oitiele, ce se plang pentru lana și lapte, le imple cu grădăna anatemelor den serin. Dara a combate astfel pre tinsiuinea lumenilor de participare la sfatuiră asupră unor obiecte mai mult pamentesci adecă prin tienoarea canonica a sinodelor ecumenice și celor generale, trebuie să o marturisim, că nici se pare a fi mai demn de un intotocatori de vorbe de cat de un apostol a devenire.

2) Referintele epistoliei si-a încordat, cum se vede, totă poterile prospătă la lameni și a demonstrat conceptul ortodox despre constituția bisericii ortodoxe și a arătă diferență între constituția această și între constituțiunile bisericii romano-latine și ale bisericii evanghelice de confesiunea augsburgică și elvețică; cu totă acestea lamenirea astă nu i-a succed, ceci în epistola aceea se află nu numai o încureaturoare sciuntifica curioasă și lipsită de principiile fundamentale ale constituțiunilor sengurătice, dară inca și aceea, că în mană de a fugi de esențial constituția protestantice să referintele ei în esențial constituția bisericii romano-latine, pe cand biserica ortodoxă stă în mediuloc lor.

3) Tot atât de putin lamenita și detinuta în epistola aceea și fintă, plăcile, competența și procedura adunarilor bisericii numite sinode, pe cand este constatat, că altă și fintă și competența sinodului într-un inteleșu mai intins, altă într-un inteleșu mai angust și erașă altă într-un inteleșu canonic de tot strins. Deci dacă su referintele epistoliei aceleia în adever insufletit de seriositatea evanghelică în lamenirea conceptelor despre sinode, prin urmare în chiaritatea punctelor de disparitate între parcerile lumenilor și ale ierarhului lor ortodox, era să li fie desfășurat acestea într-un mod, în cat veră parere preocupată său ignorante să-si fie potut afăla lamenirea dorita.

4) În fine trebuie de marțurisit și aceea, că acelerile bisericii, și reușirea înființării de către referintele epistoliei epp. Lumenii adecă cer în totă scrisorile și petițiile lor de pana acumă a luă parte la adunarile bisericii împreună cu clerul sub presedintia episcopului și numesc adunările aceste sinode intr-un inteleșu cel mai intins. Ei deci, ca nisecă omeni, ce-s mai

putin versat în canon, de cat d. e. un profesor de dreptul canonice, dacă și nu pră ale Metiu. Cu terminii canonici vorbind despre participarea lor la adunările bisericii, sunt de secură, că atât mai mult, pentru că ei nu pretendă la parte la desbateri despre dogme, ritualul besesc și moralul creștin, cari sunt obiectul essential al sinodelor strins canonice, ci numai la acele, ce desbat cause fundaționale, scolare patronale, cari cauze se pot consulta în o adunare diocesana sub presedintia episcopului. Pe cand asiadara lumenii lasă dogmă ritualul moralul și canonul în scirea și portarea grige a clerului și ceră avé cuvenit în cele ce se pretind de la densii: pe atunci referintele epistoliei epp. se urează pe muntele unui sinod economic să ccl putin general și cautând dacă în gios la oitiele, ce se plang pentru lana și lapte, le imple cu grădăna anatemelor den serin. Dara a combate astfel pre tinsiuinea lumenilor de participare la sfatuiră asupră unor obiecte mai mult pamentesci adecă prin tienoarea canonica a sinodelor ecumenice și celor generale, trebuie să o marturisim, că nici se pare a fi mai demn de un intotocatori de vorbe de cat de un apostol a devenire.

Consemnarea ostasilor romani ucisi, raniti, său perduți pre campul de batalia de la mediană.

(Continuare.)

La luptă de la Königgrätz în 3 iulie 1866.

De la reg. de venatori nr. 32.

Comp. 1. Ranit: Lucia Romanu.

Compania 2. Ranit: Ioan Golia.

Comp. 5. Ranti: Georgiu Custiariu, Georgiu Ezunaru.

Comp. 6. Ranit: Vasiliu Fanta, Ioan Geliariu, Georgiu Rapaveiu, I. Turila.

De la reg. de artilaria nr. 3.

Bateria pedestra nr. 4. Mort: Stefan Tutanu.

Bateria pedestra nr. 5. Mort: Mihai Popoviciu.

De la reg. de art. br. de Wilsdorf nr. 8: Ioan Pausu.

Bat. ped. nr. 4. Mort: Iosif Ircu, Georgeiu Francu. Usior ranit: Andrei Majoru, I. Bilou.

Bat. ped. nr. 6. Usior ranit: Mihai Rusu.

Bat. calarétia nr. 7. Mort: Adam

Bat. cal. nr. 8. Greu ranit: Ioan

Suva. — Usior ranit: Iosif Marin.

Bat. cal. nr. 9. Mort: Toma Tioreu.

Bateri. nr. 10. Usior ranit: Paul

Dantia.

De la bat. calarétia nr. 12.

Comp. 2. Greu ranit: Adam Danie.

Ranit: Antoniu Palme, Ioan Pisule.

Comp. 3. Ranit: Toma Scarda, Iosif

Palme.

Comp. 5. Mort: Antoniu Novacu.

La atacurile de la Brausnitz, Königinhof

si Gitschin în 27, 28 și 29 iunie 1866.

De la reg. de art. Pichler nr. 3.

Bateri. cal. nr. 8. Usior ranit:

Lutaru.

La atacul de la Rognitz în 28 iunie 1866.

De la reg. de venatori nr. 28.

Comp. 1. Mort: I. Duda, Ioan Mar-

ginian. — Greu ranit: Todor Bocosu, Ioan

Iomoiau. — Usior ranit: Petru Tiuneiu,

Nicolae Tauru.

Comp. 2. Greu ranit: Ilie Munteanu,

Ioan Molnar, Sandru Silagi, I. Silagi, Pavel

Simandi, Ioan Ternovanu, Nicolae Vulcanu. —

Usior ranit: Ioan Lacatusiu, Spiridon Mun-

teanu, Bucuru Miclosiu, Ion Misu, Ioan Rusu,

Nicolae Ternovanu, Iosif Toni.

Comp. 3. Greu ranit: Petru Cart-

manu, Adam Notariu.

Economia.

Tergul de Viena,

Miere cruda din Ungaria 14 fl. 50 —

15 fl. 50 cr. de centenariu, cea galbenă 16 fl. 50

— 17 fl. 50 cr. Din Banat de astă dată nu fu

la terg.

Cără atat cea din Banat cat și cea din

Ungaria 112 fl. — 115 fl. de centenariu.

Peile de vita nelucrate și ude, în preoana

cu cornele costa de libra (pond, font) 20—21

cruceri, — cele uscate 48—50 cr. de fl. Se in-

tiileg pei den Ungaria și Banat.

Unsore de cenusia, alba, din Ung 15 fl.

Rapită din Banat, mesură austri. costa

5 fl. 75 — 6 fl. 87 1/2 cr.

Păr de capra din Romania 22—24 fl.

centenariu.

Lană din Transilvania 122 fl. de cen-

tenariu, cea de Jelomiti 94 fl., cea din Ro-

mania-Mare 88 fl., cea din Romania-Mica 78 fl.

— Lană din Banat 60 fl., lană tigă, din Ba-

nat 75 fl.

Unsore de porc, calitatea cea mai

bună, în loc, centenariu 35 fl. 50—36 fl. 50 cr.

Trentile din Ung. și Banat calitatea

prima 9 fl. — 9 fl. 50 cr. de cent.; de mediu-

albe 7 fl. — 8 fl. 25 cr.

Temisiora, 24 aug. 1866.

Reședințele cu Prusia și Italia avură și

aici influență și asupră pretul bucatelor

ingreunându-se comunicatiunea cu țările străine,

devinând esportul mai mic, și prin urmare, scă-

diu și preturile bucatelor. — La începutul

septembrie se imbuldisea vânătorii, dară mai

tardiu se impună. Graul de 87—88 fl. se

plată cu 4 fl. 30—4 fl. 60 cr. v.; cel de 88—89 fl.:

cu 4 fl. 70 — 4 fl. 80 cr. Secără era căutată

de către fierari ai erariului și se plăteau de

70—80 fl. 3 fl. 55—3 fl. 60 cr. Ovesul era

cu 1 fl. 60 cr. de mes. a. — Astă-di se deschise

comunicatiunea de marfa între Temisiora și

Viena. Timpul e frumos.

De'n partea resarătăna a Biharei aug.

Preturiile granelor la noi sunt: graul

curat cubul 7 fl. v. a. — graul mestecat 6 fl.

— Secără 5 fl. — Ordin 4 fl. 8 cr. — Cu-

curudiu 7 fl. de cubul.

Am judecat mult, eu mine și altii, cum

e mai bine pentru beuturile spirituoase: dacă

sunt scumpe, său dacă sunt ieftine? — Cand

sunt scumpe, betivii și-dau toti banii; erau

sunt ieftine, se înveță să se alțimintre

să se retină, astfel morbil se esteinde. —

Vinarsul (rachiul) de cirese ită (1/2 de

cupă) 35 cr. — de prune 32 cr. — de smurci

50 cr. — de bucate 20 cr. Inteleag aci pro-

dusele tieranilor.

Arad, 24 aug. 1866.

Preturiile bucatelor, cu măsură austri-

ca, graul calitatea prima 4 fl. 50 — 4 fl. 70 cr.

— Graul mestecat 3 fl. 50 cr. — 4 fl.

Secără 3 fl. 30 — 3 fl. 40 cr.

Ovesul 1 fl. 80 — 1 fl. 90 cr.

Cucurudiu 3 fl. 50 cr. A.

LITERARIU.

Problemă ortografiei romane.

(Fine.)

Alta fatalitate pentru ortogr. rom. a fost că cele două partite și-au născut ideile coadătoare la rangul de „principie fundamentală”, și inca „contrarie” care să-dau în cap im-

FOISIORA.

Dătinele Romanilor la immor-

mentare.

de Mihaila Besan.

Daca voim a cercetă cu de amenuntul originea cutarui popor, și de lipsa neincungurabilă a luă în privire nu numai limbă, fisonomie și caracterul, ci totdeodata și dătinele sale, ce le-a mosconit de la stramossii sei și le-a pastrat pana la tempul cel mai nou; adecă e de lipsa a cunoscerei vițăi a poporului.

Cu cat cultura prinde radăcine mai tari între fiii unui aceluiași popor, — cu atât e mai greu, mai adesea ori și e și cu nepotintă a descoperi în vițăi lui dătinele stramossilor.

Căci ce e cultura?

Cultura nu e alta, de cat primirea invățăturilor mai înalte, primirea dătinelor și a instituțiunilor moderne dela poporele călătoare luminate. De aicea apoi urmărește de sine, că dătina un popor înainteza în cultura, va să fie, primăcesc dătinele și instituțiunile poporelor mai luminate: atunci acest pop

împrumutisii si se saluta inform'a, că: „de principiu cutare nu mai pote fi vorba“; capatand respusul, că dilele i sunt numerate, si i portă veste, că e de perit; si apoi mai dise, că: ba principiu cutare nici nu esiste, si i-portă veste de mōrte; — — tōte aceste d'in caus'a că partidele si-au privit imprumutisii *numai* defeptele unaltei'a, ér la vētra sa a vedut fiecarea *numai* preferintele.

Noi priviram si preferintele si scaderile si ale uneia si ale altei'a partide; ucum'a potem enuntia in consecintia cu privirile deductive de mai sus a supr'a cuprinsului obiectul conceputului ortografiei, in genere:

A pofti „cu pretinderile scriintiei asiā numite „etimologice“ că scrisore să nu arete ca o voglindă fideli sunetele in form'a in carea potese scriptul să te primăcea ceterii, ci ca se arête sunetele vechi d'in carele s'a facut aceste ore le avem acum'a, să le arête pro tot pasiul statul și fōrm'a lor d'in un moment istoric ant, pre cand de o parte e o lucrare inocontr'a popului scrisului, de alt'a e o nepotintia faptică invederata. De ortografia „etimologica“ dara nu pote fi vorba nici intr'un intieles.

Dar ore de ortografa „fonetica“?

Concepțul: „sunet“ — *φωνή* — e o parte compunăre in definitiunca scriintiei absolut națională, a scriintiei drepte, a ortografiei, căci prin scris se comunica suntele, i formența dara o lature neaparat necesaria, fara carea nu se pote cugetă; binescriint'a se intielege, că e insa-si scriint'a „fonetica“, carea adeca comunica suntele, nu derivatiunca lor. Vorb'a „fonetica“ dara nu are să se lege de binescriint'a ca epitet insemnatoriu, ca spre destingere de catari alto binescriintie; alto binescriintie nu se pot cugetă, căci de sunt „alte“, nu-su „bine“-scriintie, de sunt „bine“-scriintie, nu-su „alte“, că sunt insa-si scriint'a representatorie de sunetele comuneandă, fidelminte, dupa scopul scrisului, scriint'a fonetica, binescriint'a, *φωνογραφία*. Vorb'a seu numele: „fonetica“ dara nu contrasta fintie binescriintei, dar find prisosinte, contrasta precusatati in nāmitul binescriintei, si — sed use la ide'a falsa, că binescriint'a „fonetica“ e numai un felu singurante de scris, si „fonetistii“ ar fi o „sectă“ abatuta de la firea adeverata a limbei. De ortografia fonetica dara e prisos si neratiunal a face vorba in sensul de pana acum.

Er a „contrapune“ ideile de „etimologia“ si „fonolog'a“, naltiate la rangurile de „două principii contrarie“ in binescriintia, si apoi a le terguri intre olalta: e — cu esprimatiunca cea mai bina, ratacire.

Si noi acum nu avem să ne scotem de

ore unde un altreile principiu mai bun de cat cele două; principiu bun, cale buona este numai una: calea cea firésca, calea ratională, a carei fintia o si enuntiam aci — in consecintia cu deducerea nostra de mai sus a supr'a cuprinsului obiectul conceputului ortografiei, in genere: binescriintici.

I. Pentru fie care sunet cu rolă sistematica organica in limb'a nostra, pentru carele n'avem litera frumosa desifita, *) să ne formăm prin combinatiuni d'in elemint de forme lineare, armonietore cu elemintele lineare ale literetului latin, cate o litera, carea se corespundia urmatelor cerintie rationale:

1) Să aiba forma propria marcata acut, diferinte de tōte celelalte prin parte esintiala insemnata a formei-i, ca ochii să pote destinge de ele de tōte cu siguritate si usiuratate;

2) Să fie simpla, usiora la scris, la inceput: ca scriitorul să pote trece d'in litera premergătoare in ea, si la capat: ca să pote trece, d'in ea in cea urmatore fara impediment său intardiere; si să corespunda cerintei estetice, adeca

3) Să fie frumosa la privit; form'a să i-steie in sistem'a estetica a literetului-si in armonia invederata.

II. Literele, care le avem de corespondentelor respective, să le intrebuintiam asiā, in cat să implinim scopul adeverat al scrisului pro tot pasiul, adeca ca d'in scrisore să se pote vedé pre deplin si acurat tōte sunetele in form'a lor, in carea vrem să le primăcea adeca ceteșea altii in momentul ceterii.

Calea acest'a, naltiata peste tōte partidismele, curata de tōte relcle lor, singura, unica, are poterea morală, spirituală, de a rentorice tōte partidele si partidandrelle la unatate generală, unica acēst'a pote ave autoritatea imputătire, ba să ne exprimăm mai adeverat — *bunatatile ostate*, in cat o vor binovață cu bratia deschise, si smulgandu-si d'in sen tōte *dodatimile false* si *perichiōse*, vor arde de dorul de a si-o poté insusi pre deplin cat mai curend.

Si unatatea limbei se va infaptui si staveri prin unatatea formelor-i sunetale in modul cel mai frumos, numai să-i se cerce radinele sunetale, să li se cerce fizica sunetala si conceputala, si să se preförme in tōte dereptiunile lexicale — nu, precum s'a intemplat si se 'ntempla, de jumatate dupa firea ei, de jumatate dupa strainism si antecisme, durere, in

*) de carele avem 3—4.)

mii de casuri pana la monstruositatea de a forma un'a si accea-si vorba pana la midiloc dupa firea ei, de la midiloc pana'n capet dupastrainism si antecisme, ci — tōte vorbele in tōte partile lor numai dupa firea ei propria adeverata d'in statul ei prezintă al desvoltatiunii sunetale, cu carele si pana acum ne face mandri. Unatati in forme sunetale i va urmări-

fresce ca oglind'a dréptă unatatea scrisului tuturor sunetelor pre tot pasiul urmand tuturor schimbarilor sistematice fidelninte casă un organ conștiut: dand prin acēst'a limbei o fatia de viētia regulata intieluptă, precum o are limb'a clasicei națiuni a Tesalicii, precum o are limb'a marii națiuni a lumii vechie de la Atlante pana la Gang'a, a marci strabunci nostre, precum maiestetic'a națiune a Andalusiei, precum maiestr'a națiune a Italiei.

Viena, in Maiu 1866.

Juan Popu Florentinu.

De liter'a „u“.

„Telegraful roman“ reproducend cele di-se de „Albina“ despre litera *u*, si apoi cele de „Gazeta“ adauga d'in parte-si urmatoriele:

„Noi la tōte aceste, fara de a face vre-o digressiune catra diplomacia, si fara de a ne provoca la prasc'a francă, am mai adaugă observarea, că dupa cum ne informaram de la persoane, ce se occupa cu instructiunea in scol'a populara, in pracea, *u* are o mare insemnătate la logic'a gramaticală. Nu vrem să dicem prin acēst'a că filologii nu deduc logice, de cat noi trebuie să cugetăm si la accia pentru cari se scrie si cu deosebire la copii eci mici de scolă, cari nu sunt in stare se reduca cuvintele pana la isvorul sanscritului, si caror'a nu le poti veni innainte in fiecaro di eu alta regula nimicitore de cea de cri său alata eri. Putina meditare asupr'a lucrului si ne vom convinge, că nici etimologii nostri, nici fonetistii nu au tiant, societătii destulă de impregnările acēst'a si filologii conveniunali vor se duca irregularitatea (ne temem de acēst'a) si mai departe. De la un barbat mare am audit odata punend mare prietenie pe gramatica si in adever că ea are mare influență asupr'a sirului cugetarilor si chiar si asupr'a caracterului. Parerea nostra ar fi, ca in cestiuni de ortografia pedagogii să nu fie uitati nici docum. Ba am atrage atentiunea pedagogilor romani si cu deosebire a celor ce practisăza instruirea in scriere si cestire in scolile elementare asupr'a cestunei acesteia, ca fara de vre-o provocare formală să-si dee lamuririle lor in privint'a acēst'a.“

Domnului Sigismundu Victoru Popu proprietariul diariului „Concordia.“

In nr. 60 si 61 al „Concordiei“ binevoisi a Te adresă dlui B. corespondintehui „Albinei“, dar stilul e astfel in cat in unele locuri pare a Te adresă catra redactiunei, era intr'altele se identifica redactiunea cu corespondintele.

Deci pentru a incunjură veri ce nenticlegre, mi ieu indrasnăla a Te rogă să binevoiesci a mi-le adresă mie, umilit subserisului, tōte catc le ai despre redactiunea „Albinei“, pentru care sum doctoriu a respondere, — numai testul corespondintei atacate e tréb' dlui B. éra cele latice sunt ale mele.

Primesce, Te rog, asecurarea de stim'cea mare, ce purure sciù să Ti-o pastreze

G. Popu,
red. „Alb.“

VARIETATI

— Recomendăm carjurilor noștri urmatorul op „Despre scrierea limbii române“ de Titu Maiorescu, Iasi. Editiunea si în primări'a societății Junimea 1866. E venit chiar la timpul su, judecă sistemele de pana acum a. Permitindu-ne spatiul lu vom face cunoscute pe scurt.

— „Taurus“ societate pentru ascurarea vitelor, desă se sustenă bine d' punct material, acu — pentru nicio cauă ireveniente e silita a se unifică „Apis“ alta societate de acest fel, său a incepută. Agentia de'n Ungaria alui „Taurus“ a rogat pre d. Gozdu să vina la Viena si să cerce dacă se poate ca să ma susțină această societate, ce aduse mari folosi Ungariei. De loc ce se vor dezlătură pedește, nu vom intări a aduce la cunoștința o. ceteriori condițiunile de ascurare.

— Mercurea trecuta se trimisera 3 milioane taleri d'in Viena la Praga, ca desdaunare pentru resbosu, ce o capăta Prusia de la Austria.

— Italianii se incereau a scôte naea „Re d'Italia“ ce s'a cufundat in mare la lupta dela Lissa. Spesele lucrului acestui-a săr uroa — azi se vorbesce — la jumetate de milion.

— „Gazet'a Transilvaniei“ reproduce den „Albina“ cele scrise despre scole si biserici in nr. 45 si 49. Le reproduc ca „probe de stil“, afand cu cale a adauga den parte-si: „De s'ar si scris in Gazeta vreodata in asemenea ton si cu asemenea stil, am fi fost afurisiti pana acum'a de o sută de ori.“ Tot in acel nr. se a-

„Centum errant annos, volitantque haec
lictora circum“

său in epistol'a sa catra Ariadne

„Spiritus infelix peregrinas ibit in auras.“

Ap'a numita Styx, curgea, dupa parerea lor, in iad, carea inse nu o-a vedut inca nimeni pre cum marturiscesc Ovidiu in Metamorfosene sale (II. 45.) dicand:

„Styx — palus oculis incognita nostris“ dar la tōta intemplarea credeau, că in iad, cel cugetau a fi sub pament, numai cei rei la inima si pecatosii au loc, precum dice Seneca. „Nunquam Stygias fertur ad umbras
inlyta virtus;“ —

si sufletul mortului trebuia să trece peste acēst'a apa ca să pote ajunge la locuint'a de odihna.

Daca se scia că a morit cineva in loc strain, inse trupul lui nu se afla nicaira, prin urmare nici nu se potea ingropă a casa: romanii aveau datina a face totu-si un morment sec pentru el, fara nici o ceremonia mai insemnata. Despre un astfel de morment sec vorbesce Virgilii in Eneide (VI. 505.) dicand:

„Tunc egomet tumulum Rhoeto in littore
inanem Constitui, et magna Manes ter
voce vocavi“;

si daca osamintele mortului mai tardiu se affau d'in intemplare ingropate, — atunci ei aruncau cata o mana de pament peste acest morment, si credeau, că daca cineva a intrelasat acēst'a: a facut cel mai mare peccat. Asia dice Horatius in Oda XXVIII. (Lib. I.)

At tu nantu, vagae ne parce malig-
nus arenae.

Ossibus et capiti inhumato

Particulam-dare. —

Unele d'intre datinele aceste s'austiunut pana in diu'a de asta-di la romani. Căci desă credint'a poporului roman, dupa principiile ocale sublime ale crestinetății se deosebesce de ceea a stramosilor nostri: totu-si despre mortal neingropat cugeta mai tot asemenea ca romanii pagani, credind, că omul neingropat trebuie să fie fost forte peccatos, căci altcum Domnul ar fi avut grige de el, ca să fie inimorat ca alti omeni crestini; asiā inse sufletul lui ratacesc prin locuri necunoscute si nu pote trece in pace la odihna eterna, ci trebuie să se curetișca mai nainte de peccatele ce le-a facut in viētia.

Datin'a, d'a aruncă o mana de pament pe mormentul său pe sieriul repausatului, cand se pune in grăpa, — esiste si asta-di prin tōte partile locuite de romani, si-si trage originea sa de a dreptul de la romanii pagani. Ar fi deci o gresică mare a crede, că acēst'a datina, fiind că o vedem si la alte popore crestine, ar fi datina crestinesca. Nici de cat. Căci daca am presupune, că datin'a de a aruncă o mana de pament pe mormentul său sieriul repausatului, s'ar fi introdus deodata cu crestinismul: cum s'ar poté splică atunci acele construcții d'in clasicii latinii, ce le-am amintit mai sus? Deosebirea ce esiste intre acuma si atunci, e numai aceea: că asta-di nu numai la inormentul celor ce s'a affat mai tardiu, ci la tōte ingropatiunile potem vedé datin'a acēst'a. —

Temereea cea mai mare a stramosilor nostri era: să nu mōră unde-va in atare apa, de unde trupul nu s'ar poté scôte si ingropă, precum e d. e. marea. Mōrtea naturală, mōrtea in resboiu său ori unde pe pament uscat, o primiu ea mult mai bucurios decat mōrtea in apa, precum asta-ni-o spune, deșul de apriat Ovidiu. (Triat. Lib. I. II. 51.)

„Non lethum timeo, genus est miserabile lethi?“

*Denite naufragium, mors mihi munus erit.
Est aliquid fatore suo, ferrove ca-
dentem*

*In solita moriens ponere corpus humo:
Et mandare suis aliqua et spe-
rare sepulcrum*

Et non aequoreis piscibus esse cibum.“ de unde usior se pote splică, pentru ce romani pagani, nu numai avutii ei si seraci si-gatia grăpa in viētia. Petru că se temea, ca nu cumva d'in lips'a mōrmentului se remana neingropat.

Datinele, ce le observau stramosii nostri la mōrtea cutarui om, erau multe, d'intre căi voiu aminti numai cele generale si mai de frunte, ce se pote vedé pe la tōte clasele poporului.

Cand cineva era aprōpe de mōrte: unul d'intre rudeniile sale lu sarută, credind, că astfel i culege său i sugă sufletul de trup, sboratoresc inca catva temp pîn casa. De aicea urmăza de sine, că datin'a de a sarută mōrul, si crucea pusa pe sieri si un'a d'intre datinele cele mai vechi ce s'a pastrat la poporul roman, dar firesc cu alta insemnătate, dupa principiile crestinesci; nu e deci de mirat: cum de poporul roman si asta-di e in acea credintia: că sufletul mortului sboratoresc inca catva temp prin casa.

Datin'a de a strigă la urechia si numele repausatului sa sustienut pana in diu'a de asta-di in tōta originalitatea sa. In cantecele cele gelnice ale poporului mai totdeupă astătătiesute astfel de expresiuni indreptate catra mort: „dar nu mă aud! nu mă cunosc!“ si altele mai multe, ce sunt mai totdeupă compuse in versuri populare. —

(Va urmă.)

nici un semn de viētia, diceau despre el: „conclamatum est“ se dicea adeseori despre orice lucru percut să perit. —

Acum să vedem: ce s'a sustenut la romani de asta-di d'in datinele acestei si eu respond că: tōte.

Rudenile si asta-di imbratisidă si satuită pre mort; astătă dupa invetiatură crestinescă: a cere fericirea de la repausatul, ma ce e mai mult, la acel acestă i chiama preptul, pre cei de fată, cantand: „veniti fratilor să dâm mortubui sarutarea cea mai de pîn urma“, si apoi saruta toti dearoului, nu mortul, ca la stramosii nostri, ci crucea, ce o tiene preotul in mana, său o pune pe sieri.

Desă rudeniile nu pentru aceea saruta mortul, ca romanii pagani, ca adeca prin acēst'a să sua in sine sufletul repausatului, — totusi cred, că sufletul despartit de trup, sboratoresc inca catva temp pîn casa. De aicea urmăza de sine, că datin'a de a sarută mōrul, si crucea pusa pe sieri si un'a d'intre datinele cele mai vechi ce s'a pastrat la poporul roman, dar firesc cu alta insemnătate, dupa principiile crestinesci; nu e deci de mirat: cum de poporul roman si asta-di e in acea credintia: că sufletul mortului sboratoresc inca catva temp prin casa.

Datin'a de a strigă la urechia si numele repausatului sa sustienut pana in diu'a de asta-di in tōta originalitatea sa. In cantecele cele gelnice ale poporului mai totdeupă astătătiesute astfel de expresiuni indreptate catra mort: „dar nu mă aud! nu mă cunosc!“ si altele mai multe, ce sunt mai totdeupă compuse in versuri populare. —

tinge si de discordia intre dd. Vicentiu Babeș si Sigism. V. Popu.

= „Familia“, continuarea portretelor si a biografieelor barbatilor rom. de renume. Cuprinsul făiei devine tot mai interesant. In numerul din urma publica portretul dlui barbat de stat si literat Aleșandru Hurmuzachi. Consangenitatea acestei familii cu familia Movila e dedusa cu diligentia si desteritate din istoria națiunii. Am fi dorit ca „Familia“ să adanga că acestei familie literatură rom. mai are de a-i multiam si opul cel nepestrecut ce i-a dedicat Andrei Muresianu: „Trecutul umbră legii.“

Viena, 28 august. D'in burs'a de séra de la 27. l.c. notam urmatorele cursuri: Imprumutele de stat cu 5% / 56, — 56.50. Oblig. de sarcinare de pament 5%, ung. 67, —

67.75; transilv. 65, — Ban. temes. 65.50, 66.50. bucovin. 63.50, — 64.50, Galbenul 6.20 — 6.29; Napoleondori 10.53 — 10.54; Imperiali rusesci 10.70, 10.75; Argintul 129.25 — 129.75.

Institutul

„Betti si Marie Fröhlich“

Institut mai înalt pentru creșterea fetelor.

in Viena, (Stadt, Franciscanerplatz nr. 1.

văra: in Helenenthal, langa Baden, Karlsgasse nr. 166.)

Institutul acesta ce există de 17 ani si e renomuit in cele mai indepartate cercuri, ce se bucura si de autorisarea in. c. r. guvern precum si de repetele laude prin diferitele foi publice din Austria si Germania, este in stare prin experientia de mai multi ani, prin nume-

rose caletorii pe tot continentul Europei de mediloc prin base materiala ascurata, prin organizatiunea cea mai acomodata si prin alegerea poterilor celor mai bune de instruire a garantă pentru educare completa scientifica si sociala a invatăcălor lui, cari se instruizează deosebit si in sciintia religioasă. Religiunea gr. or. se propune deosebit in tōta septeniană de preotul grecesc local. Orenduiel'a acesta nu existe pana acum nici intr'un institut. Desvoltarea fizica se asigura prin localitatile institutului forte acomodate pe loc liber langa parcul prin o locuinta de văra stabila in cel mai frumos tienut al Vienei (in cas'a propria de la tiéra).

Programe deslucitorie cu tarifa completa

si forte moderata a preturiilor, se trimit gratis la dorintă fisele-cărula.

Subserisul ca roman si ingrijitoriu pentru mai multe damele ce prin recomandatiunea mea au intrat in institutul acesta, pot să-i recomand tuturor parintilor ingrijiti de crescere sielor lor.

B. G. Popoviciu,
Wien, Fleischmarkt 15.

Responsuri.

Dui S... u in Seitin. Primul pr lucru responsabil dñe, dar numai in tonul in care su serisa respectivă corespondință, adeca să stergi citatiuile despre farisei fatiarice si altele de felul acesta.

— Dui Zefir in Buteni. Multiam de complimente den corespondință, ieră că nu le-am produs nefind de interes public. Ce se atinge de trup'a anumita, las'o cu lui, lumea cu minte o va scrie judecă.

— Dui A. B. in C. Se vedem mai antau opul intreg, si apoi vom pot judecă.

Lampe de petroleu

cu cea mai eminentă construcție. Fasonul cel mai nou si elegant cu cele mai moderate preturi de fabrica din prim'a c. r. priv.

fabrica de lampe de ulei austriaca

a firmei:

GEBRÜDER BRÜNNER

in Vien'a

Magazinul: Cetate, Kärntnerstrasse Nr. 46 Heinrichshof.

Fabrica: Mariahilf, Magdalenenstrasse Nr. 10.

Sticle cilindrice din cea mai buna calitate de iaga, prese, in negoziu vinu nante sub numirea: „cilindru de phönics (Phönix-Cylinder) provedute cu semnul nostru B pecum si totă obiectele de sticla ce se tinu de lampa.

Depozit de materii ardicioare pentru salonu din petroli curat-american si oleu solar in calitatea cea mai buna pentru cele mai moderate preturi locale in transito-magazinul nostru. — Liste de preturi si döpingeri de lampele noastre se tramit postorilor franco.

Fratii Brünner.

Gottfried Ziegler,

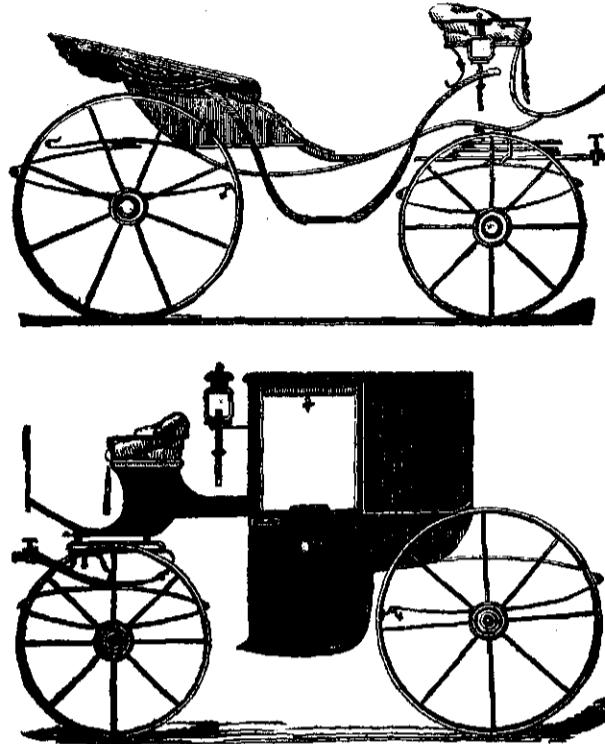
Fabricant de trasure

(carutie)

Landstrasse, Hauptstrasse Nr. 101,
in Vien'a

gatesee totul de trasure (carutie) de gala, de sioase si de voiaj, dupa modelul cel mai nou, din calitatea si materialul cel mai bun, cu preturi cele mai moderate.

Doritorii de a se incunoscinta despre modele si preturi, se vor adresă catre fabricant de a dreptul.

Comunicatiunea drumurilor de fer.

Vien'a-Pest'a-Segedin-Temisiór'a-Baziasiū.

Preturi pe clasea I. fl. cr. cl. II. fl. cr. cl. III. fl. cr.

De la Vien'a	plăcea la	7 ore 45 minute	demanătă'a, si la	8 ore — minute	sér'a.
" Posion	10	24	"	10	51
" Neuhausen	1	23	" diu'a,	1	54
" Pest'a	5	19	" dupa med.	6	31
" Czegléd	7	54	" demau.	13	69
" Segedin	12	12	" nótpea,	22	87
" Temisiór'a	3	55	" dupa m.	28	38
" Jasenov'a	8	4	" demandătă'a	32	97
" Beseric'a-Alba	8	40	"	33	52
Sosese in Basiasiū la	9	10	"	34	7

*) De la Temisiór'a la Baziasiū comunica numai odata.

Baziasiū-Temisiór'a-Segedin-Pest'a-Vien'a.

De la Basiasiū plăcea la 5 ore 55 minute dupa mediasiadi

" Beseric'a-Alba	6	27	"	"		
" Jasenova	7	6	"	"		
" Temisiór'a	10	40	"	sér'a si la 7 ore 25 minute		
" Segedin	2	26	nótpea,	12	53	diu'a
" Czegléd	6	35	demau.	6	21	dupa mediasiadi
" Pest'a	9	55	"	9	30	sér'a
" Neuhausen	1	52	diu'a	1	8	nótpea
" Posion	4	48	dupa mediasiadi	4	12	demanătă'a
Sosese in Vien'a la	6	36	"	6	"	"

Sosese in Vien'a la

Oraviti'a-Jasenov'a.

De la Oraviti'a plăcea la 4 ore — minute dupa mediasiadi

" Racasdia	4	45	"	"
" Jam	5	38	"	"
Sosese in Jasenov'a la	6	"	"	"

Sosese in Jasenov'a la

Oradea-Mare-Vien'a.

De la Oradea plăcea la 10 ore 6 minute demanătă'a

Sosese in Püspök-Ladány *)	12	48	"	dinan'a
" Czegléd	5	41	"	sér'a
" Pest'a	8	37	"	"
" Vien'a	6	"	"	demanătă'a

*) cale laterala vine de la Dobritin.

Arad-Vien'a.

De la Arad plăcea la 10 ore 15 minute demanătă'a

" Solnoe	4	22	"	dupa mediasiadi
" Czegléd	5	33	"	"
" Pest'a	8	37	"	"

Sosese in Arad la

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"